

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Колумбо број 6.

Народ излази свакога дана по подне.

Штампарња се налази у улици Колумбо број 6.

Бласник

КРСТА Ж. МИЛЕТИЋ

ОСТАТА ИДЕЈА

ОРАНДОВ ГОВОР ПРЕД ДЕЛЕГАЦИЈОМ КОНГРЕСА У РИМУ

Непоколебљива воља вршећи свој задатак чешког народа да поврати своје краљевство које је тако много било ослабило немачку надутост, то је она иста непоколебљива воља, којом прожети наши оци устали су да уједине Италију, Силна свест Јужних Словена и трансилванских Румуна дала је већ своје јунаке и своје мученике. И ево насупрам њих бескрајне паворке наших јунака и наших мученика, који се преко времена и преко простора братиме с њима на заједничким вешалима подигнутим од заједничког целата. За ваше народе је питање бити или не бити. То је неотклоњива дилема у овом моменту. Овде не користи опрезна оштроумност, ни мудра резервисаност позајмљена од дипломата, ни мање или више византинско расправљање, већ је потребна вера и рад.

Господо, у овом часу ја сам био министар државе од 36 милиона слободних грађана, а преда мном је стајао један изгнаник, човек без куће, без домовине. У овом моменту осетио сам, да се мој дух из поштовања клања пред тим човеком толике моралне величине, која представља највећу снагу на свету, снагу идеје.

Још једна епизода. За време мог последњег бављења на фронту испричао ми је један стари војник, који још је присуствовао. Причајући ми је, није могао задржати сузе. Била је ноћ, црна ноћ, а дрви ровови наших непријатеља, били су обавијени оном тишином пуном тајанствености и претње, која обавија две непријатељске војске, што стоје једна према другој. На аустријским предстражама било је једно одељење, у коме је било доста Чеха. На један пут, у ду-

бокој таме, разлеже се песма. Само би Омер могао описати величанственост тог момента. То су били звуци чешке химне. Тада се стражари исправише, војници у рововима скочише на ноге и гологлави саслушаше своју химну. Ништа простије и ништа дубље. Кроз ноћ је заиста пролазио дах једне епопеје. Ови војници су пред собом имали непријатеља, који је могао отворити ватру; иза себе су имали горег и одлучнијег непријатеља, који их је, пред овим тако одважним призором, величанственом афирмацијом народне свести, могао мучки поубијати. Инак они се нису плашили ни од јавног ни од мучког непријатеља, већ су на глас домовине устали и гологлави саслушали народну химну, најсветији симбол домовине.

Господо, кроз ове епизоде видим, како се подиже и блешти један крст, који синтетизује све муке и страдања, и који показује пожртвовање и смрт; али, на овом крсту налазе се озарене и пророчанске наде и вере: *In hoc signo vinces*. И у овом знаку, господо, победићете.

ЧЕРЕДИ У КРАКОВУ

Париз. — Јављају из Кракова, да су се десет демонстрације. Демонстранти су опљачкали све јеврејске радње. Полиција није могла да спречи масу. Има 21 рањен. Незна се узрок овог покрета. Морала је војска да растера манифестанте.

СУКОБ СА ХОЛАНДИЈОМ

Цирих. — Берлински листови јављају, да је немачко-холандска криза ступила у оштру фазу. После измењених врло оштрих нота, Немачка је обуставила извоз угља за Холандију. Као одговор на ову меру, холандска је влада одмах обуставила плаћања месечних кредита, које је била признавала Немачкој.

БОЈКОТ НЕМАЦА

Из Њујорка јављају: Варош Филадельфија колевка независности Сједињених Држава донела је одлуку, која ће имати јаког одјека у целој Америци. Општински одбор ове вароши једногласно је решио да избади немачки језик из наставе свију школа. Ова одлука је двоструког значаја. Прво због времена у коме је донета, а затим због интервенције гувернера Пенсилваније Мак Клена који се изразио на овај начин:

«Жаку нам да је извршен број филозофа мишљења да немачки језик има исту вредност као и пре рата. Али ја као Американац мислим, да ми можемо живети и без културе њихове, која се до сада нарочито приводила у дело према деци на мору, према мајкама које су убијане, у депортацији и робству жена и убиству Едите Клавенс».

Изгледа као извесно да ће ова одлука бити потврђена и примљена од Прогресивног Савета».

РАТ ВАН ФРОНТА

Цирих. — Док се на бојним пољима бије највећа битка, једна друга огорчена борба бесни у Аустро-Угарској у позадини, између народа разних раса. Че-

ХО-СЛОВАЦИ, ЈУГОСЛОВЕНИ И ПОЉАЦИ ИЗАЗИВАЈУ

буру и потресе у целој земљи, стварају влади сметње, војску захватају и својим покретом освајају јавно мњење. У Немачкој листови са забринутосћу прате ову олују, која све више јача и прелази већ аустријски хоризонт, примећујући да без радикалне промене држања према Словенима немогућан је споразум са Немцима.

»Франкфуртер Цајтунг« каже да после Черниових увреда сваки Чех у Немцу види свог највећег непријатеља. Листови немачки пишу, да је ово држање Чеха опасно за реалну политику Немачке.

АМЕРИЧНИ РАД

Лондон. — Јављају из Вашингтона »Дели Мелу« Поднет је предлог Вилзону да се појашу сви људи од 21 до 50 године, чаме ће се ставити на расположење контроли за војну службу један вишак од 10 милиона људи.

ВИЛЗОНОВ ГОВОР

Њујорк. — Председник Вилзон вратио се у Њујорк, где је одржао велики говор и рекао: да се народ Америке спрема грозничаво, али без икакве ларме. Кроз неколико месеци велика армија биће у Француској, и ова армија линчоваће милитаризам немачки, ако овај не положи оружје.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — И поред тешких жртава које је непријатељ претрпео, није остварио никакво наступање у току последњих дана. Немоћни на северозападу, Немци су пренели свој напад на југ. Тачка која је прелазила из руке у руку било је село Робек. Борба је била исто тако врло јака према Живаншу. Борба се водила с огорчењем с једне и друге стране.

Енглеске трупе, подпомогнуте француским трупама одупрле су се свима напорима и напеле непријатељу страховите губитке. Срећна операција, коју су Французи извршили, била је од локалног значаја. Било би прерано, да се у овоме гледа увод у контра-офанзиву. У сваком случају ово је врло добро, јер се у томе

огледа диван офанзивни дух наших војника. Са оваквим трупама командант Фош може стрепљиво очекивати момент да се послужи згодно резервама.

Париз. — Већ два дана офанзива је потпуно престала. Немци су уочајању.

Париз. — (званично) Један непријатељски испад прошле ноћи источно од Авре у близини Тене одбијен је. Французи су задобили заробљеника. Други немачки испад источно од Ремса пропао је. Артиљерија је бижа активна на разним тачкама фронта.

Париз. — Последње новости које су дошле с фронта потврђују пораз Немаца у пределу западно од Ла Басе. За последњих 48 сати Немци нису напали нигде поново. Њихова активност свела се на бес-

ФЕЉТОН

О СТАРОСТИ

— Афоризми Стев. Матајашевича

Старост... Сваки часак једна нова нада, сваки данак једна нова добит, свака годинина једна цела срећа.

Кораци су отежали.

Иде се полако, обазриво, озбиљно и равнодушно поред бујног шаренила света, оком упртим више напред него у страну, више доле него горе. Нога лагано бира поузданији стапак, а поред ње клопаро палица, сува као рука која се о њу ослања.

Кораци су отежали.

Покрети су, скученији, видокруг ограниченији.

Осећаји се свише у један кутак срца, које грчевито

и на махове куда, као да сваки час кође да прекине свој рад, очекујући онај велики тренутак. Али душа, она лети у још даљније, неограниченије просторе него некада. Њена старост као да ју је још више онажила, винула још више, још даље, још дубље, тамо где је за њу некада био мрак, где њен поглед раније не могаше продрети, а одакле она данас окреће све своје наде ипак онамо горе, — онамо горе.

У супротности са снагом, старост значи слабост; у супротности са младосћу она значи ружноћу; у супротности са детињством,

она је као болест, а према целом животу малаксалост, извуреност, почетак краја.

Говори се о животној енергији. Пред сликом њеног развијања, напона и опадања, ова се снага вамишља као нешто самостално, независно од душе и од тела.

Животне су се снаге развијале бесвесно, тако рећи независно од тела, а под врло малим утицајем душе (ве у почетку и не беше); вали се: бесвесно, као што раде симпатични нерви, или плаћа, или срце. Али дошла је једном свест, ова вечна радна снага, и она, чим је била ту, тежила је што већем складу између душевног и телесног света; појединачна свест (тежња за разликовањем), противила се томе; али она ипак, општа свест енергично је радила на изједначавању

душевног и телесног света; па кад се онај све више приближио овом, кад су се скоро изједначили и спојили уједно, животно енергија као да је подјармила тело, надмашила га и учинила својим робом.

Енергија живота тад се већ била претворила у душу, или у оно што тако називамо; и ова је све више јачала и имала је све већу потребу за што јачим оруђем, које је она све јаче употребљавала; а тело као да није могло ићи узастопце са развикојем душе, све се више трошило и најзад, истрошено, срушило под навалом оне снаге.

Овако као што овде исписасмо, изгледа, жели се да се схвати идеја о овом дуализму, ма да се то може и не казује увек овако

опредељено. Али може ли се веровати у оваку теорију? Она у току својих закључака сасвим напушта своју основцу: животну енергију, па после прескаче старост са свима њеним слабостима, — и душевним. Истина, психичко падање траје врло кратко, и кад је ту, гаси се и живот.

Али, не говори ли баш то противу онога дуалистичкога схватања? Не потврђује ли то баш оно велико јединство између душе и тела, идеју о једном јединственом бићу?

А душа? Она траје и даље, мисли се и каже се. — Из оваког посматрања родило се веровање, у њену бесмртност. Како не би она трајала, кад је већ за живота све више јачала, и онда кад је тело опало, она је била најјача, а кад је

пало...? — она се винула на више да траје и даље, а да својим главним погледима буде ипак и даље привезана за ову црну грудну радости и туге, судбине, људске и неумитности историјске. Како је ова теорија лепа! Да ли би она је смеи обарати?

Не само зера, — то би некима могла бити слаба утеха, — него нам и ум доказује ову лепу и утешну замисао. Али око наше, овај облесак сунчанига неба, постаје пред сликом смрти сиво и не види ништа у њеној дубокој ноћи.

Али једна истина остаје: снага се никад не губи и општи живот се продужава. И још једна друга: дела нашег посебног живота живе у општем. И још једна трећа: старост је израз сталожности, мудрости, богатства искуства. Ако је да говоримо о души, она је ту одиста јака.

(Наставиће се)

прекидну артиљериску канонаду. Исто тако борба у Пикардији обележена је новим застојем.

Берн. — Због великих губитака немачке војске, влада немачка упутила је на фронт све људе који су били на служби у позадини.

Женева. — Телеграми из Холандије јављају, да су у мало место белонско Перавил, које се налази између Монса и Турнеа, ових дана стигла 23 цака са значајним саидентиковањем 360.000 Немаца који су погинули у борбама од 23—28 марта.

У истом периоду времена прошло је кроз Перавил 188 санитарских воза састављених од 35 до 44 вагона, упућених за Немачку; 15.000 тешких и 60.000 лаких рањеника налазе се у болницама у Белгији на лечењу.

ИЗ РУСИЈЕ

Цирих. — Шпански посланик у Берлину није хтео да преда болшевичком амбасадору кључеве амбасаде, које је примио од бивше владе. Болшевички му је представник упутио ултиматум: ако шпански посланик не попусти сви ће шпански поданици бити протерани из Петрограда.

ЗА ПРАВО ГЛАСА

Берн. — Јављају из Пеште, да су велике манифестације организоване у корист општег права гласа. Сви радници у фабрикама прекинути су. Радници су се изјаснили за владу, која ће дати опште право гласа.

ЧИСТОКРВНИ

Женева. — Случај кнеза Лихновског — пише Дајче Цајтунг — доказује, да се не смеју поверавати дипломатска места људима из интернационалног племства à la Лихновски.

УЗРОК ПОЖАРА

Париз. — »Тану« јављају из Женева, да је пожар у фабрици »Гота« у Фридрихсхафену проузрокован од стране савезничких авиатичара.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ПУТ
Јављају из Атине: Јуче у 3 сата по подне Престолонаследник Александар посетио је грчког краља. Састанак је био врло срдчан. Они су говорили дуго о односима наших двеју земаља. Краљ Александар вратио је посету Престолонаследнику у хотел »Фалеру«. Данас ће бити у двору ручак у част Престолонаследникову, на коме ће бити Веницелос, Политис и целокупна Престолонаследникова свита. У књигу Престо-

наследникову уписали су се Веницелос, Данглиц, Параскевопулос. Говори се да ће Политис дати такође ручак у част Престолонаследникову у име грчке владе.

ИДУСТРИЈСКА КОМОРА

Индустријска Комора Краљевине Србије моли све индустријалце да пошаљу Комору имена са тачним адресама индустријалаца, фабричног особља, и мајстора и њихових породица који се налазе у беги и невољи у Србији а који се обраћају за помоћ и који-

НАСИЉЕ У БЕЛГИЈИ

Хавр. — Белгијски информационални биро примио је вест, да су становници Муркерка натерани да копају нове ровове у околини овог места. У Лихтервелду, Ардеју и Гуруту породице, које наваљају раднике за фронт могу остати код своје куће, остале се породице депортирају у Баден. Више младог света, транспортованог на фронт за војне радове, умрло је на фронту. Немци су ставили забрану на све мајдане тесаног камена и сопственицима забрањују приступ.

ШТАМПА И ЗАЈЕДНИЦА

Француска штампа уздиже савезничко јединство, подвлачећи високи значај италијанске војничке кооперације на француском фронту. Тако исто, италијанска штампа поздравља са одушевљењем нову манифестацију неразделивог јединства Савезника који се боре за право. На пример, »Трибуна« пише, поводом поласка италијанских трупа за Француску: »Овај чин мора показати нашим непријатељима неразделиви карактер нашег савеза и ништавост њихових пропалих покушаја да раздвоје ову интимну заједницу која је запечаћена дефинитивно; савез француски мора да се сматра као један од највеличанственијих резултата рата који ће се наставити срећно у обилатој сарадњи у миру.«

ма би исту требало послати.

Адреса Коморе је: Chambre d'industrie du Royaume de Serbie, 128. Boulevard du Montparnasse, Paris.

ЧИТУЉА

Драгутин Поповић учитељ у Водицама, смедеревска Јасеница, и Милка А. Стојиљковићева учитељица у Прешеви, умрли су у Србији.

НАРОДНИ КОНЦЕРТ

Програм концерта, за који смо већ јавили да ће се држати у петак 13 ов. м. у дворани Бале Куле у корист Одбора српских студената у Паризу за помоћ интернираних студената, овај је: 1. Григ. С Јесени — концертна увертира; 2. Бетовен — Соната бр. 14, г. М. Јовановић; 3. Масне — Сид, Балет а) Kastillane б) Andalouse в) Aragonaise г) Aubade д) Catalane њ) Madrilene е) Navarraise. Пдео: 4. Дворжак — Думки — трио за виолину, чело и клавир, г.г. Фрајт, Рендла и Јовановић 5. Бизе — Скупљачи бисера — дует за тенор и баритон г.г. Др. Гоно и Јец; 6. Менделзон — Руј Блаз — увертира.

Концерт почиње у 5 сати подне.

ДОВОЗ ЗЕЈТИНА

Грчка влада је одобрила да се са Крфа и Крита може увозити у Нову Грчку по 100.000 ока зејтина месечно, а са Митилене по 300.000 ока месечно Велике количине зејтина стићи ће у Солун пре Васкрса.

НАСИЉЕ У БЕЛГИЈИ

Париз. — Јављају из Хавра, да су Немци стрељали трећег марта у Анверсу: Лонса свештеника из Винтела код Лувена, фон Бергена из Брисела, Ватена из Брен-ле-конт, Гесперса и Ларси Малерта из Анверса.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Обојана јака артиљеријска активност на сектору Ангар-ан Сантер и западно од Ноајона. Никаква пешадијска акција.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У једној нашој успешној операцији, коју смо извели прошле ноћи северно од Албера, побољшали смо наше положаје и добили 60 заробљеника. Добили смо нешто заробљеника и код Робека као и код Вичете. У ова два сектора било је локалних борби у нашу корист.

Код Фанту једно наше извиђачко одељење ушло је у непријатељске ровове и допрло до позадњих линија. Јуче пре подне и у вече била је активна непријатељска артиљерија западно од Албера и на највећем делу фронта од шуме Ниеп до на исток од Ипра. Наша је артиљерија тукла непријатељске групе при прикупљању код Вилер Бретоне и код Сер.

Доцније. — Јутрос још једна мала операција, којом смо хтели побољшати нашу лини-

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Серафим Костић марв. бол. п. бр. 222, јавља Наталији Христифор Миладиновића тргов. у Крушевцу да извести његову мајку Милету и жену Станојку у село Текије да је са братом Христифором, Миланом Драгољубом, шураком Станимиром здравом. Нека им се јаве породице јер не добијају извештај од њих и нека јаве како су деца.

Алекса П. Јовановић, телеграф. одељење бр. п. 414, из села Церовице срез звишки, моли мајку Аницу да му се јави, и извештава да је здрав а тако исто и ови из Церовице:

Паун П. Лупшић, Ђока А. Павловић, Петар Н. Траиловић Добросав И. Пантић. Илија Н. Илић, Алекса Т. Журжић, Влајко Ј. Петровић, Петар Ј. Петровић, Димитрије Ј. Гицић, Димитрије Б. Стефановић, Алекса С. Јовановић, Алекса А. Првуловић, Алекса З. Јовановић, и Петар П. Јовановић

Милан Ј. Брсановић, телеграф. одељење бр. п. 414 моли Боку Марјановића трговца из Дубоке, срез звишки, да је жив и здрав са Ристом, Стеваном и Милованом Брсановићем; Јевтом Арбузовићем, Савом Милановићем, Димитријем Јовићем, Павлом Мартиновићем, и Јовом Јордаковићем. Моли оца да му се јави.

СПОРАЗУМ

Рим. — Чеси и Словени у Аустрији јако су узнемирени. Председник југословенске групе који се налази у Италији изјавио је: да ће споразум између Италије и Југословена имати велики утицај на народности у Аустрији.

САОПШТЕЊА

Брачко Томанић да се јави Радомиру Томанићу, телеграф. одељење бр. п. 414, те да му овај пошаље карту од брата Рајка заробљеника.

Код Драгољуба Ђ. Димитријевића-Гобе, рековаленсц. одељење. п. бр. XX има карту Ђера Милановић, и Јеремија Кузме Милојенића од Десанке и Тале.

Бранко Барјактаровић има четири карте и фотографију од мајке из Крушевца, код П. Јовановића делегата Мин. Ив. Делла у Солуну.

југоисточно од Робека, до краја је и са потпуним успехом изведена. Сем задобијеног терена заробили смо 120 људи и запленили неколико митраљеза. Такође смо јутрос рано мало побољшали наш положај у близини Метерана и задобили заробљеника и 4 митраљеза.

Непријатељска је артиљерија била врло активна јутрос рано, гађајући гранатама са загушљивим гасовима на сектору Виљер — Бретоне.

Број дивизија, које је непријатељ употребио против самих енглеских трупа од почетка своје офанзиве од 8 марта, већ износи 102 и много њих употребљено је два до три пута. Дајући отпора против удараца, које је непријатељ таквом концентрацијом трупа био у стању да управу против енглеске војске, сви ешалони војске, сва оруђа и све установе држали су се са бравуром,

храброшћу и истрајношћу за које ниједна хвала није довољно велика.

Споменути су већ раније подвизи појединих наших дивизија, а и доста других одликовале се такође: гардиска дивизија, после петодневне страшне борбе код Боари Бекерет, потпуно је одбила 15 и 17 марта непријатељски напад који је извођен са великом

снагом. Ова дивизија, са 31 и 3 дивизијом лево и десно, и у овој прилици и у другима са успехом је одбијала непријатеља. Више других дивизија одликовало се исто тако.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Жива акција патрола у долини Позина. Јака артиљериска ватра против покрета непријатељских трупа између брега Каприл и Дела Берета.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Украјина је одбила да прими присаједињење Бесарабије Румунији.

Берн. — Килман је, кажу, болестан, али изгледа да је његова болест политичке природе, којом се само хоће да маскира оставка.

Париз. — Јуче се Орландо, чим је стигао овде, састао са Клемансом и другим политичарима.

Вашигтон. — Према последњим вестима, 35.000 особа уписало је за трећи ратни зајам 275,919.000 долара. У Њујорку је уписана за један дан сума од 23,141,650 долара. Првих дана уписано је 180,239.000 долара, то јест 87,536.000 долара више, него ли за други зајам у истом периоду времена.

Берн. — Тирпид је рекао: Питања на истоку решена су, али што се тиче западног фронта нисмо још могли да дођемо до решења. На том фронту оперише енглеско лукавство и упорство.

Цирих. — Јављају из Беча да се сваки дан држе седнице крунског савета на којима се говори о спољној и унутрашњој ситуацији.

Базел. — »Наје Штутгартер Цајтунг« доноси извод из говора, који је фон Тирпид држао у ХанOVERу. Између осталог адмирал је рекао: »Претња свему о коме што је немачко долази од англо-американске расе, која за себе тражи монопол света. Једино наша победа, из које би морали извући све могуће користи, може нам дати могућности, да накнадимо огромне претрпљене губитке«.

Амстердам. — Бечком »Арбајтер Цајтунг« забрањен је улаз у Немачку.

Амстердам. — Из Беча: Чешки и југословенски посланици, после претресања нове ситуације створене оставком Черниномом и доласком Буријановим, решили су да наставе и даље позицију.

Париз. — Из Москве: Једна руска мисија путује за Америку.

Берн. — Немачки листови уверавају, да је бугарски краљ Фердинанд одбио да иде у Цариград, пошто бугарско јавно мњење није ни мало расположено да одобри ма какву

измену границе у Тракији у корист Турске. Немачка штампа тврди да ће Килман ићи у Софију да расправи турско-бугарски спор.

Париз. — Немачка офанзива је у ствари заустављена пре два дана пред енглеским положајима. Општање духа код Немаца све је јаче. Изгледа да Немци хоће да пођу истим путем као и код Вердена. Они су се сада тако ангажовали у офанзиви, да оће по сваку цену да постигну неки резултат. Тридесет дана битке, место раздвајања, још су тешке спојили савезнике, који се раме уз раме боре истим полетом.

Париз. — Из Петрограда: Комесар за јеврејске послове обратио се комесару за спољне послове молбом да предузме мере против погрома наспрам Јевреја у Бесарабији и Галицији. Јеврејски политичари из Петрограда спремају састав једног народног савета који би званично представљао јеврејски народ. Јеврејски представници у украјинској Ради изјавили су да не пристају да раде ни на каквој организацији ни посредно ни непосредно умешаној у погроме.

СРПСКИ ЗВАНИЧАК ИЗВЕШТАЈ

Ноћас је непријатељ понова напао наше скоро заузете ровове источно од Ветреника и после врло јаке пешадиске борбе и дејства артиљерије одбили смо непријатеља, који је претрпео велике губитке. Нешто источније од овога места синоћ смо одбили још један непријатељски напад.

МАЛИ ОГЛАСИ

Алкохол за горење има на продају радња Ангела Аелион и Комп. у улици Франковој бр. 14. Филијал: Булевар краљица Олга бр. 11. 1—8

Речници Стевовића у књижари М. Ристивојевића. Могу се добити речници Стевовића српско-француски и француско-српски, комад 6.50 драх. — Књижара моли поштоване муштерије са фронта да поручину врши преко курира, пошто јој је немогуће преко поште слати. 5-30

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.